1852. No. 85.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

BONDERDAG, 2 SEPTEMBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar ƒ 1-60, buiten Assen vrachtvrij ƒ 1-75; de advertentiën van 1—5 regels ƒ 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags-Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot 6, die voor de 4e blz. tot 10 ure 's avonds aangenomen worden.

De COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie *Drenthe* brengt door dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat door Heeren Gedeputeerde Staten van dit gewest bij besluit van 26 dezer is bepaald, dat de jagt in deze Provincie voor dit jaar zal worden geopend op Maandag den dertienden September aanstaande.

En wordt hierbij tevens herinnerd:

1°. dat volgens het reglement op de uitoefening der jagt en visscherij in de Provincie Drenthe, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 16 Augustus 1852 No. 61, de lange jagt slechts drie dagen in de week, bepaaldelijk des Maandags, Woensdags en Zaturdags, doch de korte jagt alle dagen gedurende den geopenden jagttijd zal mogen worden uitgeoefend, voor zoo ver dit bij de wet van 6 Maart 1852 (Staatsblad No. 7) niet verboden is;

2°. dat onder de geoorloofde jagtbedrijven mede is begrepen en derhalve met 13 September e.k. mede wordt opengesteld het vangen van lijsters met paardeharen strikken, welke echter ten minste een el boven den grond moeten gesteld zijn.

ASSEN, den 30 Augustus 1852.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *Drenthe* brengen door dezen ter kennis van de belanghebbenden, dat, ten gevolge van den tegenwoordigen lagen waterstand op het bovenpand der Drentsche Hoofdvaart, is bepaald:

Dat te rekenen van en met maandag, den 6 September eerstkomende, op gemelde vaart niet dieper dan tot 1.04 el (3½ voet) zal mogen worden afgevaren;

Dat de afvaart zal plaats hebben bij vlooten, en wel op Dingsdag en Vrijdag van elke week, des morgens uit het bovenpand beginnende afteschutten;

Dat, wanneer op voormelde dagen, de boven en bij het *Veeneschut* liggende Schepen niet kunnen worden afgeschut, de overblijvende des Woensdag- en Zaturdagmorgens zullen mogen doorschutten;

Dat, bij de afvaart de minst diepgaande vaartuigen vóór en achter in de vloot zullen varen, en dat op gelijke wijze, het schutten dóór de andere sluizen zal plaats hebben. Zullende de Schippers met hunne schepen elkander van pand tot pand wachten en in geregelde orde afvaren.

Dat de opvarende schepen niet dieper dan 0. 89 el (5 voet) zullen mogen geladen zijn, en zooveel mogelijk tegen de afvarende zullen worden opgeschut, en wel op Dingsdag, Woensdag, Vrijdag en Zaturdag van elke week;

Dat, de trekschuiten en veerschepen dagelijks zullen mogen op- en afschutten.

ASSEN, den 31 Augustus 1852.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
De Voorzitter, DE VOS VAN STEENWIJK.
De Griffier, W. H. HOFSTEDE.

NEDERLAND, 1 September.

Naar luid eener aankondiging van de algemeene rekenkamer is tot en met den 26sten dezer aan muntbilletten, uitgegeven ingevolge de wet van 1849, ingetrokken en onbruikbaar gemaakt een bedrag van ƒ 16,792,620.

— Den 26sten dezer is ter griffie van den Hoogen Raad ingediend het request van jhr. R. L. van Andringa de Kempenaer, tot bepaling van den dag, tegen welken hij Z. M. den Koning, Z. K. H. Prins Hendrik en H. K. H. Prinses Sophia der Nederlanden, Erfgroothertogin van Saksen Weimar-Eisenach, in hoedanigheid van erfgenamen van wijlen Z. M. Koning Willem II, kan doen dagvaarden in revisie van 's Hoogen Raads arrest van 2 Mei ll.

— Te Doesburg circuleert een adres, dat tegen de Concept-Armenwet door de ingezetenen der Burgerlijke gemeente aan de Tweede Kamer zal ingediend worden. Het telt reeds vele onderteekeningen van de notabelste ingezetenen.

— Het ontzet der stad en Provincie Groningen in 1672 is den 28 Augustus plegtig in Groningen herdacht en gevierd. Eene menigte vlaggen wapperde van openbare en bijzondere gebouwen. Behalve, dat er op deze en gene school, als in de gymnastische normaalschool en in de stads zuider-bewaarschool, openlijke lessen werden gegeven, was de algemeene verwachting en belangstelling toch het meest gevestigd op het kerkelijke muzijkfeest, des morgens ten 11 ure door verschillende zanggezelschappen uit de stad en provincie, in de Martinikerk te geven, hetwelk door dr. L. S. P. Meyboom door eenige stichtelijke toespraken werd ingeleid en afgewisseld, vervolgens op de zoo geliefde liefhebberij van harddraverij, waartoe 23 paarden door keurmeesters waren toegelaten, welke des namiddags ten 2 ure, buiten de Ebbingepoort, bepaald was, en door eene ontelbere menigte van toeschouwers bijgewoond werd. Bovendien werd er ten half een op de groote markt gemusiceerd en dien avond eene buitengewoone tooneelvoorstelling gegeven, terwijl op eene, Groningen waardige, wijze ook voor het genoegen der stads jeugd gezorgd werd. Ten 3 ure namelijk werd er ten haren believe muzijk gegeven in het Sterrebosch, en aan de kinderen der stads- en armscholen en voorts aan de armen-weezen vervolgens koek rondgedeeld en verlof gegeven om, onder begeleiding van muzijk, weder stadswaarts te keeren. — Zondag is door de geestelijken der verschillende gezindten het gedenkingsfeest godsdienstig herdacht geworden, en aanstaanden Maandag heeft er eene tweede harddraverij plaats gehad, die echter niet zoo goed als de vorige door het weder werd begunstigd. Wij vernemen verder, dat er door de feestcommissie *ad hoc* besloten is, voortaan de feestelijke herdenking aan dezen dag om de vijf jaren te stellen.

— In het nabij de stad Leeuwarden gelegen dorp Marssum heeft men in de vorige week bij het afbreken van een huis, het geraamte gevonden van een man, hetwelk zes voet lang is, en verondersteld wordt reeds meer dan tachtig jaren onder den grond bedolven te zijn geweest. Van dit vreemde voorval is onmiddelijk aan het gemeentebestuur kennis gegeven en men ziet verlangend uit of deszelfs nasporingen ook eenig licht over deze duistere zaak zullen verspreiden.

— De *Kamper Courant* zegt, dat het kamp, door het instructiebataillon aldaar geformeerd, Woensdag e. k. zal worden opgebroken.

— Dezer dagen moet zich in den winkel van den heer Kaufmann te Rotterdam, een onbekend manspersoon vervoegd hebben, die een pak nieuwe kleederen gekocht, en aangenomen heeft de gelden, ten bedrage van ƒ 40, te zullen betalen aan boord van een koopvaardijschip, waarop zijn oom kapitein was. Na het nieuwe pak aangetrokken en een versleten kleedingstuk in den winkel te hebben achtergelaten, is hij met een der bedienden uit den winkel, die hem zou vergezellen, om het geld te ontvangen, vertrokken. Op de Hoogstraat gaf de onbekende te kennen, dat hij zijn onderpantalon in den winkel had laten liggen; de bediende bood hem aan dien te halen, en fluks was de bedrieger verdwenen, die nog niet terug gevonden is. *N. R. C.*

— Het aantal personen, die tot en met 59 Aug. jl. de tentoonstelling te Arnhem bezocht hebben, bedroeg 59.877.

— De Minister van Binnenl. zaken is in zooverre hersteld, dat men hem heden of morgen in de residentie terug verwachtte; de reis door Zeeland zal dus geen voortgang hebben.

— De Prov. geneeskundige Commissie van Zuid-Holland heeft in een rapport aan Ged. Staten dier Provincie gewaarschuwd tegen het uitoefenen der electro-biologie anders dan door geneeskundigen, en voorgesteld om zulks aan niet bevoegde personen ten strengste te doen verbieden; dien ten gevolge hebben Ged. Staten de Burgemeesters in die Provincie opmerkzaam gemaakt op art. 188 der gemeente-wet, volgens hetwelk de gemeente-besturen bevoegd zijn, om vertooningen van zoodanigen aard, die geacht worden voor de gezondheid schadelijk te zijn, in hunne gemeenten te verbieden.

BUITENLAND 1 September.

FRANKRIJK. Men kent thans 71 dankadressen van departementsraden aan den Prins President, waarvan 56 uitdrukkelijk de invoering van den Keizerlijken regeringsvorm vragen.

— Den 15 September zal de President de reis naar het zuiden des rijks aanvaarden.

— De Porte heeft aan al de reclames der Fransche regering voldaan. De zaak der heilige plaatsen is nog niet vereffend.

— Dingsdag zou er te Parijs een proef genomen worden, in hoeverre het mogelijk is een luchtballon naar willekeur in deze of gene rigting te sturen.

— Te Montpellier is in een koffijhuis eene buste van den graaf van Chambord in beslag genomen.

— Volgens een Fransch blad heeft de Rhône in de gemeenten Brongues, Avenières en Bouchage ongeveer 40 huizen weggesleept. Eene groote uitgestrektheid lands is nog overstroomd.

— In het stadje Brissac, departement Maine en Loire, hebben twee groote slagershonden, die ongemuilband rondliepen, 32 personen gebeten. Twee kinderen werden letterlijk verscheurd.

— Men meldt uit Londen, dat aan 40 Fransche staatkundige uitgewekenen verlof is verleend, om in hun vaderland terug te keeren.

SPANJE. De dagbladen melden, dat de Koningin wederom in gezegende omstandigheden verkeert.

DUITSCHLAND. Te Dantzig neemt de cholera toe. Ook te Koningsbergen heeft zich die ziekte vertoond.

— De Prins van Pruissen heeft eenige dagen geleden een val van 't paard gedaan, die echter gelukkig geene ernstige gevolgen heeft gehad.

— De Keizer van Oostenrijk heeft groote belooningen uitgeloofd aan hem, die de kroon van Stephanus, waarvoor de Hongaren een bijna goddelijken eerbied koesteren, terugvindt.

— De Keizerin van Rusland zal den aanstaanden winter te Venetië doorbrengen.

ASSEN, 2 September.

Eergisteren heeft alhier de vroeger bepaalde algemeene vergadering van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap plaats gehad; de ingezetenen gaven, door het uitsteken van vlaggen, hunne belangstelling in deze bijeenkomst te kennen. Te tien uur vereenigde zich eene groote menigte zoo afgevaardigden en leden als genoodigden met hunne dames in het kerkgebouw der Hervormden, ten einde de aangekondigde openingsrede van Dr. W. Hecker van Groningen te hooren. De begaafde spreker had tot onderwerp: *hoe en waardoor de geest zich tot vrijheid ontwikkelt.* De redevoering werd afgewisseld door vierstemmige gezangen van Onderwijzers uit deze Provincie, onder de leiding van den bekenden Hendriks, ondermeester te Havelte. Na de redevoering werden de eigenlijke werkzaamheden der vergadering, bestaande uit 17 punten, in de zaal van A. Hofste aangevangen en afgedaan. Uit het verslag van den toestand van het Genootschap, door den Secretaris uitgebragt, bleek, dat deze zeer gunstig was en het aantal leden was toegenomen, bedragende thans 2092 gewone, 75 honoraire leden en 265 donateurs, terwijl het getal afdeelingen beliep 165. De Commissie voor het gedenkteeken van Prof. van Swinderen deed mede verslag; er was eene som van *f* 851.22 bijeengebragt; men ging voort met het inzamelen van gelden, en hoopte, dat het gedenkteeken het volgende jaar tot stand zou kunnen komen. Bij de behandeling van de onderscheidene punten van beschrijving is Groningen op nieuw aangewezen als de gewestelijke vereeniging, die voor de volgende drie jaren de Hoofdvereeniging zal benoemen. De stad Zwolle is bepaald als de plaats, waar in 1853 de algemeene vergadering zal gehouden worden. Omtrent het door de Hoofdvereeniging voorgesteld concept-plan van *een algemeen Nederlandsch onderwijzers persioenfonds* hebben langdurige debatten plaats gehad, en is eindelijk besloten, dit concept aan te houden, en zijn de afdeelingen Amsterdam, Rotterdam en Utrecht benoemd, om daaromtrent met de Hoofd-vereeniging te corresponderen, en alle afdeelingen bovendien uitgenoodigd, om hunne denkbeelden deswege aan de Hoofdvereeniging kenbaar te maken. Te zes uur vereenigden zich vele der opgekomenen aan een diner ten huize van J. B. Schut, bestaande uit ruim 90 couverts, en waaraan ook onderscheidene notabele ingezetenen van Assen deelnamen. Tot laat in den avond bleef men vriendschappelijk en in vrolijkheid bijeen. Onder de uitgebragte toasten trokken vooral de aandacht die van Prof. Hofstede de Groot en den heer Spijkerman te Zwolle beide op den grijzen Schenkel, hoofdonderwijzer alhier, die dien dag juist zijn 75e verjaardag vierde, waarvan hij meer dan zestig jaren aan het onderwijs wijdde. Na het uitbrengen dezer toosten en het aanheffen van een toepasselijk en voorafgedrukt lied op den verjarenden grijsaard, werden de aanzittenden verrast door het uitvoeren van een zangstuk door het alhier bestaand zang-gezelschap Euterpe onder directie van den heer Schenkel Jr., terwijl het genoegen nog verhoogd werd, doordat bovengenoemde Hendriks nu en dan het gezelschap op een staaltje van zijn voortreffelijken zang vergastte. De algemeene wensch der ingezetenen is voorzeker, dat deze stad nog weder eens het voorregt moge hebben, dat alhier de algemeene vergadering van dit genootschap gehouden worde, en wij vertrouwen, dat een ieder zich zal overtuigd hebben, dat voor dergelijke vereenigingen de bestaande localiteiten alhier eene zeer goede gelegenheid aanbieden.

— Gisteren zijn bij het Provinciaal kerkbestuur van Drenthe geëxamineerd en tot de Predikdienst toegelaten de kandidaten Jan Rudolf Dinckgreve, Cornelis Bosker, Casper Everard Crull en Harm Jan Frima.

— De landbouwer te Lheebroek, die, gelijk wij gemeld hebben, door het op hol gaan zijner paarden in erge mate is verwond, is aan de gevolgen daarvan overleden.

— Te Ansen, gemeente Ruinen, is, naar men verneemt, tot Onderwijzer benoemd G. Hollander, Onderwijzer te Peize.

— Volgens het *Handbl.* zou de belangrijke leerrede, door Ds. van Schaick uitgesproken bij zijne intrede te Paramaribo zeer spoedig uitgegeven worden; ook zouden er van ZEW. belangrijke schetsen, land en volk betreffende, te wachten zijn.

— Ter verduidelijking van het berigt, voorkomende in het Handelsblad van 1 dezer, kunnen wij mededeelen, dat de verbeteringen, voorgenomen aan de kerkelijke gebouwen in deze Provincie, zijn: te Rolde aanzienlijke verbetering aan de kerk; te Roswinkel insgelijks verbeteringen aan de kerk met daarstelling van een toren op dezelve, ter vervanging van de thans afzonderlijk staande klokkestoel; te Hoogersmilde aanbouw aan de Predikants-woning van eene kamer; te Sleen bouw eener geheel nieuwe pastorij. Voor al deze voorgenomene werken zijn geldelijke onderstanden uit sijnodale fondsen toegestaan. — De stichting eener nieuwe Gemeente voor Grolloo en Schoonloo is zoo ver gevorderd, dat men ten deele kan voorzien in de kosten van opbouw eener kerk en pastorij, terwijl dezer dagen van hoogen hand het berigt is ontvangen, dat, zoo de ingezetenen van Grolloo en Schoonloo genegen zijn, om *f* 300 uit eigen boezem bij te dragen, *f* 300 van s' Rijks wege zal worden aangevraagd, ter vinding van het predikants traktement; tot welke bijdrage genoemde ingezetenen zich hertoe hebben verklaard, behalve nog tot het afstaan van gronden voor kerk en pastorij.

— Wij vernemen uit 's Hage dat voor aanstaande Zaturdag de audientie van den Minister van Binn. Zaken weder is afgezegd.

— De droogmaking van het Haarlemmer meer is zoo verre gevorderd, dat de verkaveling van het spiering meer zal worden aanbesteed.

— J. D. Keizer van Meppel is o. a. tot Israëlitisch Godsdienst-onderwijzer van den laagsten rang door de betrekkelijke commissie van examinatoren toegelaten.

* **Meppel 1 Sept.** Maandag avond is de dragonder F. M. Koldenhof, behoorende tot het in deze omstreken gestationeerd detachement, alhier overleden, en heden morgen met militaire honneurs begraven. De dragonders uit Hoogeveen, Zuidwolde, de Wijk enz. hebben zich alhier tot deze plegtigheid onder bevel van den Luitenant Vertholen vereenigd, terwijl deze ter aarde bestelling plaats gehad heeft onder toevloed van eene groote menigte; na de plegtigheid is het geheele detachement van hier naar Deventer vertrokken, om door een ander detachement te worden vervangen. Wij kunnen niet nalaten melding te maken van de menschlievende belangstelling en behandeling, door genoemden Luitenant aan den overledene, in deszelfs ziekte, betoond en bezorgd. — Tevens voelen wij ons gedrongen te vermelden, dat, naar wij vernomen hebben, overal waar de manschappen van dit detachement hebben gelegen, zij groote reden van tevredenheid over hunne activiteit en ordelijk gedrag gegeven hebben.

° **Zuidlaren, 30 Aug.** Uit het bestaande drietal is heden tot Predikant alhier beroepen Ds. Lolckema, Predikant te Westerbork.

° **Peize, 31 Aug.** Gister achtermiddag ontlastte zich in deze omstreken een vrij hevig onweer, waarbij een windhoos nog al eenige schade aanrigtte en erge ongelukken had kunnen veroorzaken. Twee voer haver werden er door omvergeworpen, eenige hooioppers tot bijna in de wolken opgetrokken en andere ligte voorwerpen meer. De menschen, die bij de haverwagens waren, zijn met den schrik vrijgekomen.

° **Hoogeveen, 31 Aug.** Gister tegen den avond werd alhier op de streek: *het Schut* door eene moeder, terwijl de vader bij eene der te makene nieuwe sluizen bezig was, om water op te malen, haar kindje van 2½ jaar vermist en, na eenig zoeken, eenige schreden achter het huis levenloos in eene sloot wedergevonden.

Ingezondene stukken.

Tweede woord aan de Israëlitische gemeenten van Drenthe.

De stille hoop, die wij, bij het schrijven van het aan U gerigt „gemoedelijk" woord, koesterden, - dat namelijk de partij, die U haren geestelijke op geoorloofde en ongeoorloofde wijze tracht *op te dringen*, genoeg gebrek aan takt zoude hebben, om onze toespraak niet onbeantwoord te laten, - is verwezenlijkt. Daardoor heeft die partij zich in al hare naaktheid en onbeduidenheid ten toon gesteld, en zelve ons de wapenen in handen gegeven, die wij behoefden, om het U nog duidelijker te maken, hoe zeer men sinds lang heeft „gespeculeerd" en nog „speculeert" op Uwe goede trouw, op de minder voldoende kennis van de zaken bij sommigen Uwer, - om niets meer te zeggen, - en hoe men met eene „bewonderenswaardige" belangeloosheid voortgaat, U op het dwaalspoor te brengen, maar niet het minste van de door ons bijgebragte *feiten* kon wederleggen. - Ook de schrijver van het opstel in dit blad, 't welk schijnt te moeten strekken, om het door ons tot U gerigte woord teregt te wijzen, volgt hetzelfde spoor als de partij, tot wier verdediger hij in dezen is opgetreden: in plaats toch van een *teregtwijzer der dwalenden* (Moreh Nebuchim) te zijn, heeft de heer Dr. *D. van Es*, te Meppel de strekking van ons gansche betoog U grootendeels geheel verkeerd voorgedragen. Zeker denken wij hier niet aan kwade trouw van zijne zijde, maar verklaren dat verschijnsel uit de bekende omstandigheid, dat het zeer moeijelijk is, langs den „Koninklijken weg" eene slechte zaak te verdedigen.

Wij zullen den heer *van Es* op den voet volgen, en zoo doende U doen zien, met welk soort van beantwoording men gemeend heeft, het doordringen van eene *betere overtuiging* in Uw midden misschien te kunnen tegengaan. In het algemeen schijnt de heer *van Es* bezwaard te zijn door onze anonymiteit! Maar hij stelle zich gerust; hij denke de zaak slechts beter door! Voelt hij dan niet, dat *wij* voor *zaken* strijden, en dat het dus niet het minst afdoet, *wie* wij zijn? Voelt hij dan niet, dat *hij* en zijne partij voor een *persoon* strijden, en dat het daarbij noodig is, namen te kennen? Wij laten de *zaken* spreken en zich verdedigen; - maar de heer *van Es*, die, in het belang van zijn client, dat niet kan, moet de zaak op het personele terrein zien te brengen. Zeer natuurlijk; het doel heiligt immers volgens sommigen alle middelen! Maar zeer natuurlijk ook, dat wij ons op geen verkeerd spoor zullen laten leiden, maar steeds de *zaken*, en deze alléén, zullen op het oog houden en daarvoor strijden.

Leest alzoo met aandacht hetgeen wij U zeggen, en vindt Gij *bij onderzoek* dat wij U onwaarheid mededeelen, of dat onze raad niet goed is, welnu! luistert dan niet naar onze woorden, maar werpt U met lijf en ziel in de armen van de partij, die U en Uwe hoogste belangen belaagt; maar bevindt Gij, dat wij U niets dan de *waarheid* doen kennen (en wij twijfelen niet of althans velen Uwer zullen dat bevinden, als zij zich slechts de moeite willen geven van *zelve* te denken en *zelve* te onderzoeken), welnu! schudt dan allen het juk van Uwen hals, dat men U tracht op te leggen, werpt verre van U de kluisters, waarmede men Uw tijdelijk en geestelijk waar geluk wil boeijen, en toont als één man, dat gij *niet* onmondig zijt, waar 't uwe dierbaarste belangen geldt, noch hersen - en ziellooze wezens, voor wie goed genoeg is, wat men uit persoonlijk en plaatselijk belang U zonder veel moeite Uwerzijds wel wil toewerpen!

Neen! dat was niet het hoofddoel van ons schrijven (zoo als de heer *van Es*, in den aanhef van zijn stuk, het wil doen voorkomen), dat wij U zouden hebben willen waarschuwen tegen eene „overijlde" keuze van een Opperrabbijn; dat was slechts eene bijkomende zaak; maar wij hebben U willen waarschuwen (en zullen dit, zooveel in ons is, blijven doen) tegen eene *slechte* keuze, tegen eene keuze, die door *niets* hoegenaamd kan worden gemotiveerd, wat bij het verkiezen van een Opperabbijn *alléén* behoort en moet in aanmerking komen.

De heer *van Es* spreekt van de „groote adhaesie," die de Rabbijn van Meppel in al de gemeenten van Drenthe mogt ondervinden, waar men Z.W.E. heeft verlangd te hooren en van nabij te leeren kennen, en van de „vurige wenschen door die gemeenten geuit, om dien Rabbijn tot Opperrabbijn van het geheel ressort benoemd te zien," - maar de heer *van Es* wacht zich wel één enkel woord te reppen van de manier, waarop dan *ook* die „adhaesie" mag zijn verkregen en men tot het uiten van die „vurige wenschen" werd aangezet. Wanneer slechts één van al die gemeenten tot een of ander ware gekomen uit *eigen* aandrift, of door *eigen* inzigt, wij zouden op dit punt zwijgen; maar wij, die al te goed van nabij alle machinatien, in dezen van den aanvang af gebezigd, kennen, *wij* laten voorwaar zulke schijn - argumenten niet gelden; wij moeten er gansche andere en van geheel anderen oorsprong hebben, zullen ze iets afdoen. Ware de zaak minder algemeen bekend, wij zouden ons verpligt achten, er meer van te zeggen; - nu zullen wij er U niet meer van behoeven te spreken. Gaat slechts zelve na, hoe men U ook in dezen heeft *vóórgewerkt* en *wie* dat hebben gedaan, - en gij zult alras ook inzien, *waarom* dat is geschied. De heer *van Es* koestert „eenigen argwaan" nopens de „bedoelingen," die ons bij ons vorig schrijven hebben geleid, omdat wij „thans eerst" onze waarschuwende stem laten hooren. - Niets geeft den heer *van Es* het regt, om zelfs den minsten argwaan te koesteren nopens onze bedoelingen; onze bedoelingen moeten blijken uit hetgeen wij openlijk voorstaan; ons andere toe te dichten, of onder te schuiven, mogen wij van ZED., als beschaafd, wel opgevoed en geletterd man, niet verwachten. Van de partij, als wier orgaan ZED. is opgetreden, moge zoo iets minder vreemd zijn, omdat, als zij geene deugdelijke bewijsgronden heeft voor hare stellingen, zij (uit den aard harer zaak) de bedoelingen van hare tegenpartij tracht in verdenking te brengen, - maar van ZED. hadden wij, om der eerlijkheid wille, zoodanige - ook ongodsdienstige handeling - niet verwacht, evenmin als de lezer van *ons* mag verwachten, dat wij andere „bedoelingen" in deze aangelegenheid koesteren, dan die wij het volle regt hebben uit de zaak zelve en hare geschiedenis te putten, en die hem in onze waarschuwende woorden voldoende zullen zijn of worden blootgelegd.

De heer *van Es* geeft zich het air van volkomen gerust te zijn wegens den invloed, dien ons „naamloos schrijven op Drenthes Israelitische ingezetenen" zoude kunnen uitoefenen! ZED. is misschien al te gerust? Och neen! hij vergeet, dat met die gerustheid in „lijnregten strijd" zijn én al de handelingen van de partij, die tegen Drenthe's ware belangen ijvert, èn (wat erger is) hetgeen hij zelf doet, op den eigen oogenblik, dat hij onze magteloosheid en den aanstaanden triomph zijner partij aankondigt: - dat hij een fiksch gesteld en zeer afdoend artikel schrijft, terwijl hij verklaart, „dat wij het tegendeel zullen uitwerken van hetgeen wij beoogen." Wij bekennen gaarne, dat wij weinig vermogen, en dat onze stem slechts eene zwakke stem is; - maar wat *ons* sterk maakt, wat aan *onze* zaak de overwinning (moge het spoedig wezen!) verzekert, het is wat onze tegenpartij niet kent, wat haar grootste bestrijder is, het is de *Magt der waarheid*.

Neen! *wij* willen niet, wat de heer *van Es* ons verder toedicht, dat Gij Israëlitische ingezetenen van Drenthe, „blindelings" geloof zult hechten aan onze woorden van waarschuwing! *Blind geloof* eischt onze tegenpartij van U; *wij* hebben uitdrukkelijk ten doel U uit *Uwe* en niet uit anderer oogen te doen zien; *wij* wenschen U *zelfstandig* te doen zijn en handelen; wij eischen slechts onderzoek van U, maar een onpartijdig en *onafhankelijk* onderzoek, en dat Gij naar de uitkomst dáárvan handelt. - Neen, *wij* willen geen „*wantrouwen inboezemen*" tegen de handelingen van Meppel, - maar wij toonen aan, dat die de goede zaak, de zaak van geheel Drenthe, ten verderve zullen leiden. Het ligt niet in ons plan, „om de bevoegdheid van den WEW. heer *Hillesum* als Opperrabbijn „*verdacht te maken*." - „Wantrouwen inboezemen" en „verdacht maken" behoort niet tot de grondbeginselen noch van *onze* partij, noch van *ons*. Maar wij zullen, zooveel in ons is, die bevoegdheid betwisten en blijven betwisten, alleen omdat er voor het bestaan van die bevoegdheid *geene*, maar er tegen genoeg gronden zijn.

De heer *van Es* maakt het zich waarlijk al te gemakkelijk, door te meenen, dat het missen van alle *aanspraak* op het bekleeden van eenen provincialen Rabbinalen zetel zeggen wil, dat aan den Rabbijn van Meppel door het Rabbinale Collegie niet een wettig diploma zou zijn uitgereikt, om - *indien* hij ooit tot Opperrabbijn voor eenig ressort mogt worden benoemd - die benoeming te mogen en te kunnen aannemen. 't Ware al te onnoozel, te meenen, dat het noodig zou zijn, hier breedvoerig uiteen te zetten, dat wij noch vroeger noch nu eenige andere bevoegdheid bedoelen, dan die bestaat niet in het kunnen vertoonen van een perkament of papier van bevoegd-*verklaring*, maar in het kunnen aantoonen van feiten en zaken, die de (om 't zoo eens te noemen) aprioristische bevoegdheid als eene geheel feitelijke doen kennen, die bewijzen, dat men bevoegd *is*, dat men allezins aanspraak kan maken. En dát nu is juist de zaak, waar 't hier op aankomt en waarin de Rabbijn te Meppel te kort schiet! Wij komen alzoo nu tot de plaats in het opstel van den heer *van Es*, waar gesproken wordt over de „bevoegdheid" van den Rabbijn te Meppel (uit het oogpunt van de Meppeler partij), en vooral van de wijze, waarop ZWE. aldaar niet werd binnen gesmokkeld, maar binnengehaald, - eene wijze, waarbij wij ook spraken van *zich laten geven*, en welke uitdrukking zeer zeker niet zonder een bepaald doel door ons werd gebezigd.

Doch ons antwoord op dit en de andere nog overige punten zal, hoe kort wij wenschen te zijn, echter te uitgebreid worden, om 't in dit nommer van dit blad te kunnen doen opnemen. Wij zullen alzoo dit ons woord in het volgende no. van deze Courant vervolgen en eindigen.

De Burgemeester dezer stad heeft aan den Raad zijn huis te koop aangeboden, ten einde het voor een stadhuis in te rigten. Men brengt dit aanbod in verband met het hier verspreid gerugt, dat de Burgemeester plan heeft zijne betrekking neder te leggen. Bevestigt zich dit gerugt, dan zouden hierdoor zij gelogenstraft worden, die mogten beweren, dat de Burgemeester niet begrijpt, wat voor Meppel goed is.

MEPPEL 29 Aug.

In no. 81 dezer Courant is een ingezonden stuk geplaatst over een berigt uit Dalen, in het Handelsblad opgenomen en luidende: *De geldleening ten behoeve der Drentsche Veen- en Kanaal Maatschappij is, zoo als men verneemt, niet volgeteekend. Men denkt, dat hier en in deze omstreken slechts weinige personen ingeteekend hebben."*

De inzender van dat stuk kan niet geloven, dat dit berigt uit Dalen aan het Handelsblad is gezonden, dewijl men zoo spoedig den uitslag der inteekening niet kon gewaar worden; - evenwel meenen wij op goeden grond te mogen beweren, dat de inzender mis is. Wel degelijk is dit berigt uit Dalen aan het Handelsblad gezonden, evenwel door geen inwoner van Dalen; zooals wij den-

ken, dat de inzender ook vermoedt. — Wanneer steller dezes b. v. in de plaats A. of B. is gelogeerd, of voor eenigen tijd zich daar ophoudt, om zaken te doen, en hij nu en dan wel eens een stukje aan de Redactie van deze of gene Courant zendt, of dat hij hier of daarvan Correspondent is, dan dagteekent hij zijnen brief uit *die* plaats, waar hij zich bevindt, terwijl ook het postmerk hiermede overeenkomt. De lezer van zoodanig berigt houdt dan ligt, onnadenkend, den geest daarvan voor den geest, die in dergelijke plaats heerscht. Indien dit zoo ware, dan zou de geest van bovengenoemd berigt overeenkomen met den geest, die te Dalen omtrent de kanalisatiën heerscht. En niets minder dan dit! Immers ieder, die den geest, die te Dalen heerscht, kent, weet wel, dat de inwoners van Dalen eenen anderen niet misgunnen, wat zij zelve zoo vurig verlangen. Wij willen gaarne een kanaal bij of door onze plaats hebben, maar wij misgunnen dat daarom een ander niet. En dit schijnt den inzender niet onbekend te zijn; want hij wil niet gelooven, dat een inwoner uit Dalen, „ door naijver en afgunst gedreven," dit berigt heeft geschreven. Dalen misgunt andere plaatsen geene kanalen of wegen, al is het ook, dat zij tegenwoordig rouwt over het benevelen van hare star der hoop, die zij in het veel besproken Coevordsche zijdkanaal meende te zien. Dalen heeft noch kanaal noch kunstweg; maar afgunstig zijn op anderen, die die voorregten mogen genieten, dat zij verre van de inwoners van Dalen. *B*

ADVERTENTIEN.

TE HUUR

twee Stukkken **ETGROEN**, om te **Hooijen** of **Weiden**, een aan 't Peelderveld en een in de Zandgaten. Te bevragen bij R. GEERTS Jr.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

PROVINCIE DRENTHE.

Kantoor der Registratie en Domeinen, te MEPPEL.

VERPACHTING VAN JAGT- EN VISCH-REGT.

Op DONDERDAG den 9 September 1852, des namiddags te 4 uren, in het Logement de **Bontekoe** te Meppel, zal, onder nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heer Minister van Financien te 's Hage, ingevolge magtiging van den Heer Directeur der Registratie en Domeinen voor de Provincien Groningen en Drenthe, te Groningen, in tegenwoordigheid van den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Meppel, ten overstaan van den Notaris Mr. W. L. TONCKENS te Meppel, publiek aan de meestbiedenden of eerstmijnenden, bij opbod en afslag, worden **Verpacht** en zulks voor den tijd van een JAAR, ingegaan den eersten Julij 1852,

Het regt der **JAGT** en **VISSCHERIJ**, behoorende tot het grondgebied der voormalige Heerlijkheid RUINEN en RUINERWOLD, eene oppervlakte uitmakende, groot 7295 Bunders, 42 Roeden, 51 Ellen, in perceelen en op algemeene en bijzondere voorwaarden, zoo als die ten Kantore van den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Meppel, ter inzage van een ieder zullen voorliggen, op de gewone Kantooruren, uitgezonderd des ZONDAGS.

De Ontvanger der Registratie en Domeinen
SEMLER.

Het HOOFDBESTUUR van het GENOOTSCHAP ter bevordering van den Landbouw in *Drenthe* maakt bekend:

1° dat van de 14 *Springhengsten*, welke bij gelegenheid der algemeene vergadering, den 20 Aug. j.l. te *Assen* gehouden, ter Keuring en ter Tentoonstelling zijn aangeboden, door het Genootschap zijn geoordeeld voldoende vereischten van springhengsten te bezitten: twee hengsten van *Jan Snoeken* te Uffelte, gemeente Havelte, de een bruin, oud 3 jaren, en andere zwart, oud 5 jaren; twee hengsten van *Hendrik Oldenheuving* te Erm, gemeente Sleen, de een bruin, oud 7 jaren, en de andere zwart, oud 4 jaren; een hengst van *Jan van Engen* te Schoonebeek, gemeente Dalen, zwart, oud 4 jaren; een hengst van *H. Frieling* te Noordbarge, gemeente Emmen, zwart, oud 3 jaren; een hengst van *J. G. Flinkert* te Echten, gemeente Ruinen, bruin, oud 16 jaren; twee hengsten van *E. Kremer* te Exlo, gemeente Odoorn, de een zwart, oud 11 jaren, de andere bruin, oud 5 jaren; een hengst van *R. H. Smeenge* te Loon, gemeente Assen, zwart, oud 7 jaren; een hengst van *W. Meijering* te Bonnen, gemeente Gieten, zwart, oud 6 jaren; een hengst van *Teunis Bos* te Zwiggelte, gemeente Westerbork, bruin, oud 7 jaren; terwijl geoordeeld zijn de vereischten van een springhengst niet voldoende te bezitten: een hengst van *H. Frieling* te Noordbarge, gemeente Emmen, bruin, oud 4 jaren; en een hengst van *E. B. Papenburg* te Sandebuur, gemeente Roden, zwart, oud 3 jaren.

2° dat bij de bij die zelfde gelegenheid gehoudene tentoonstelling van Vee de volgende premien zijn toegekend: voor de *springhengsten*: de eerste premie aan den bruinen 5 jarigen hengst van *E. Kremer* te Exlo, de tweede aan den zwarten 3 jarigen hengst van *H. Frieling* te Noordbarge; voor de *jonge hengsten*, waarvan 6 ter tentoonstelling zijn aangeboden, de eerste premie aan den zwarten 2½ jarigen hengst van *H. Brinks* te Peizerhorst, gemeente Peize; de tweede premie is ingehouden; de derde premie aan een bruinen 2 jarigen hengst van *W. Meijering* te Bonnen, gemeente Gieten; voor de *hengsteveulens*, met de merrien aangeboden ten getale van 10, de eerste premie aan een bruin veulen van *H. Frieling* te Noordbarge, gemeente Emmen; de tweede aan een bruin veulen van *L. Huizing* te Ballo, gemeente Rolde; voor de *fokmerrien*, ten getale van 9 aangeboden: de eerste premie aan eene zwarte 7 jarige merrie van *H. Jalving* te Buinen, gemeente Borger; de tweede aan eene ligtbruine 4 jarige merrie van *E. ter Haar* te de Wijk; voor de *stieren*, aanwezig ten getale van 10, de eerste premie aan een donker zwartbonten 2 jarigen stier van *J. Manting* te Ees, gemeente Borger; de tweede premie aan een zwartbont blesten 2 jarigen stier van *H. Wesseling* te Lleebroek, gemeente Dwingelo; de derde premie aan een zwart blaarden 2 jarigen stier van *R. Klinker* te Laaghalen, gemeente Beilen; voor de *jonge runderen*, ten getale van 13, de eerste premie aan eene zwartblaarde vaarse van *W. Haange* te Rolde; de tweede premie aan een roodbont 2 jarig rund van Jhr. Mr. *H. J. L. van der Wijck* te Assen; voor de *jonge beeren*, waarvan 13 ter tentoonstelling aangeboden: de eerste premie aan den zwart bonten beer van *D. Jellen* te Ruinerwold, de tweede aan een dito beer van *R. Koster* te de Wijk; voor de beste *jonge motten*, aanwezig ten getale van 3, de premie, door den heer *van der Vlies* van Havelte uitgeloofd, aan eene motte van den heer *M. C. van Hall Az.* te Dwingelo; voor de *rammen van Drentsch ras*, waarvan 3 aangeboden waren, de eerste premie ingehouden; de tweede aan een witten ram van *L. Huizing* te Ballo. Zijnde aan den heer *J. C. Rahder* te Nieuweroord, gemeente Westerbork, eene premie van *f* 10 toegekend voor het ter tentoonstelling brengen van 15 *Schapen* van gecroiseerd ras.

Het Hoofdbestuur voorn.
Voorzitter, R. A. VAN ECHTEN VAN HOLTHE.
Secretaris, J. A. WILLINGE GRATAMA.

ASSEN, 31 Augustus 1852.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 1 September.

Tarwe, oude B.	70	N.pd.	*f* 7.50	Boekweit, zand	66	N.pd.	*f* 5.15
„ N. Oml.	72	„	„ 7.45	„ veen	66	„	„ 4.85
„ „ Old.	70	„	„ 6.85	Gerst, N. winter	56	„	„ 4.30
Rogge, nieuwe Inl.	68	„	„ 6.50	„ „ zomer	55	„	„ 0.00
„ „ „	70	„	„ 6.70	„ „ knobbe	62	„	„ 4.30
Haver, N. dikke	46	„	„ 3.05	Gort, grove . .			*f* 7.00 à 7.75
„ dito	48	„	„ 3.20	Olie, raap per vat			*f* 30.25 à 30.75
„ Voer	40	„	„ 2.75	Boter ¼ ton . .			*f* 23 à 24.50
„ Zwarte	42	„	„ 2.70	„ 1/16 „			*f* 0.00

STEENWIJK, 30 Aug. N. Rogge *f* 6.05 à *f* 6.40. Boter ⅛ vat *f* 15,00.

OLDEMARKT, 28 Aug. Boter ⅛ v. *f* 14,50 à *f* 00.00.

COEVORDEN, 30 Aug. Rogge *f* 5.75. Boekweit *f* 4,50. Boter Ned. pd. 50 c.

HOOGEVEEN, 31 Aug. Rogge *f* 6.00. Boekweit *f* 5,25. Haver *f* 2.70. Boter Ned. pd. 60 cent. Zetting de 6 Ned. pd. roggenbrood 47 cts.

Staats-Loterij.

(Eerste kl. 1ste en 2de lijst.) No. 15124 *f* 20,000; no. 15683 *f* 5000; no. 11733 *f* 2500; no. 14127 *f* 1250; nos. 4143, 12453, 15770, 7261, 5007 en 1387 ieder *f* 1000; nos. 3922, 15776, 9560, 1967, 5778 en 10234 ieder *f* 400; nos. 8976, 19627, 11406, 6918, 8762, 12069 en 18861 ieder *f* 200.

AMSTERDAM, 31 Aug. Werk. Sch. 2½ pct. 64⁹⁄₁₆ à 64⅝; dito 3 pct. 77½ à —; dito 4 pct. 97⅜ à 97⁷⁄₁₆. —

Ter Boek- en Courant drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen*.